

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT NAUKI, OŚWIATY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

KNO.410.2.3.2024

Pani
Ewa Śmigiera
Sieć Badawcza Łukasiewicz –
Instytut Chemii Przemysłowej
ul. Rydygiera 8
01-793 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/023 - Funkcjonowanie Sieci Badawczej Łukasiewicz

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej im. Profesora Ignacego Mościckiego, ul. Rydygiera 8, 01-793 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr inż. Ewa Śmigiera, Dyrektor Instytutu, od 15 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: – dr inż. Ewa Śmigiera, p.o. Dyrektor Instytutu od 22 marca 2024 r. do 14 maja 2024 r.; – dr inż. Paweł Bielski, Dyrektor Instytutu, od 26 października 2016 r. do 20 marca 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań ustawowych przez Instytut Sieci 2. Gospodarka finansowa Instytutu Sieci
Okres objęty kontrolą	Lata 2019 – 2024 (I półrocze)
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kowalska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KNO/26/2024 z 23 kwietnia 2024 r. 2. Robert Mierzejewski, starszy inspektor kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr KNO/27/2024 z 23 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2024 (I półrocze) Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego³ prawidłowo realizował zadania ustawowe określone w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz⁴ i prawidłowo – poza jednym wyjątkiem – prowadził gospodarkę finansową.

W okresie objętym kontrolą zakończono realizację 358 projektów, na które Instytut wydatkował 130 086,4 tys. zł. Instytut występował o krajowe i zagraniczne patenty i otrzymał łącznie 52 patenty, z tego 45 krajowych i siedem zagranicznych. Łącznie przychody ze sprzedaży patentów, licencji wraz z innymi przychodami ze sprzedaży w okresie 2019-2024 (I kw.) wyniosły 31 712,7 tys. zł.

Instytut realizował działania z zakresu współpracy międzynarodowej poprzez udział pracowników w konferencjach naukowych organizowanych przez podmioty zagraniczne, uczestnictwo Instytutu lub pracowników w organizacjach międzynarodowych, realizację dwóch projektów badawczych w ramach współpracy międzynarodowej, publikowanie w zagranicznych czasopismach, wykonanie audytu technologicznego.

Przychody Instytutu w latach 2019-2024 (I kw.) wyniosły łącznie 268 499,1 tys. zł, w tym dotacje 33 398,5 tys. zł i subwencje 55 063,5 tys. zł. Środki otrzymane w ramach udzielonych z budżetu państwa dotacji zostały wykorzystane na zadania wymienione w umowach dotacyjnych. Rozliczenia dotacji były dokonywane w terminach określonych w umowach. Instytut zgodnie z przeznaczeniem wykorzystywał subwencję przyznaną na podstawie art. 71 a ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021⁵. Pomimo pokrycia zobowiązań włączonych instytutów w łącznej wysokości 10 109,3 tys. zł, ICHP osiągał w kolejnych latach dodatni wynik finansowy.

Opracowane perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej były zgodne z celami Sieci, a plany działalności uwzględniały te kierunki. ICHP i Instytut Farmaceutyczny⁶ terminowo sporządzały roczne plany finansowe, plany działalności oraz sprawozdania finansowe i z działalności instytutu, jednakże w planach finansowych na lata 2019-2024, opracowanych na bazie wytycznych Centrum Łukasiewicz, nie uwzględniono wszystkich elementów określonych w art. 63 ust. 2 ustawy SBŁ.

Środki z utworzonych funduszy wydatkowano gospodarnie i zgodnie z przeznaczeniem. Wynagrodzenia oraz nagrody roczne dla dyrektorów i zastępców dyrektorów były naliczane i wypłacane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże wypłacano wynagrodzenia głównemu księgowemu przez 21 miesięcy niezgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy obowiązującym w ICHP. Umowy cywilno-prawne zawierano zgodnie z przepisami i gospodarnie. W jednym przypadku, niezgodnie z wewnętrzną procedurą, sporządzono wniosek i zawarto umowę w tym samym dniu. Zakup usług, w tym inwestycyjnych dokonywany był w sposób celowy i gospodarny. Skontrolowane postępowania o udzielenie zamówień

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: ICHP (wraz z Instytutami, które weszły w jego skład po 1 czerwca 2020 r. tj. Instytut Farmaceutyczny oraz Instytut Biotechnologii i Antybiotyków).

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 925, dalej: ustawa SBŁ.

⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 2400 ze zm.

⁶ Dalej: IF. Z uwagi na to, że dokumentacja Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków została przekazana do Archiwum Akt Nowych, gdzie jest poddawana procesowi fumigacji nie było możliwe dokonanie kontroli dokumentacji IBA.

publicznych zostały przeprowadzone prawidłowo, zgodnie z prawem zamówień publicznych oraz obowiązującymi zasadami organizacji udzielania zamówień w Instytucie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Realizacja zadań ustawowych przez instytuty Sieci

1.1 Z dniem wejścia w życie ustawy SBŁ IF, Instytut Biotechnologii i Antybiotyków⁸ oraz ICHP stały się instytutami Sieci⁹. Z dniem 1 czerwca 2020 r. należące do Sieci Badawczej Łukasiewicz IF oraz IBA zostały włączone do ICHP. Połączenie ICHP, IF i IBA zostało poprzedzone wykonaniem „Analizy oceny zasadności połączenia instytutów Sieci Badawczej Łukasiewicz”¹⁰, której wykonanie zlecił ICHP na polecenie Prezesa Centrum Łukasiewicz¹¹. W analizie połączenia instytutów zawarto m. in. proponowany sposób połączenia, główne czynniki ryzyka, analizę celowości oraz koszty połączenia. Łączne koszty połączenia instytutów (subwencja ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki¹² oraz środki własne ICHP) wyniosły 14 766,3 tys. zł, z czego ICHP poniosło koszty własne na poziomie 3 693,4 tys. zł¹³. Koszty bezpośrednie procesu łączenia wyniosły łącznie 11 154,5 tys. zł, w tym: w 2019 r. na usługi doradcze i prawne (120 tys. zł), w 2020 r. 9 899,5 tys. zł na opłaty sądowe, administracyjne, notarialne (7,3 tys. zł), usługi doradcze i prawne (84,4 tys. zł.), wyceny majątku i inwentaryzacji (4 tys. zł), zmiana nazwy (26,8 tys. zł.), odtworzenie certyfikatów, akredytacji, dokumentacji (640 tys. zł.), rezerwa na nieprzewidziane wydatki (9 137 tys. zł.), w 2021 r. 453, 6 tys. zł na opłaty sądowe, administracyjne, notarialne (4,1 tys. zł), usługi doradcze i prawne (165,1 tys. zł.), zmiana nazwy (45,5 tys. zł.), odtworzenie certyfikatów, akredytacji, dokumentacji (238,9 tys. zł.), w 2022 r. 317,5 tys. zł na: usługi doradcze i prawne (190,6 tys. zł), zmiana nazwy (1,2 tys. zł), odtworzenie certyfikatów, akredytacji, dokumentacji (125,7 tys. zł.), w 2023 r. 364 tys. zł na: usługi doradcze i prawne (345,4 tys. zł), na wyceny majątku i inwentaryzacji (18,6 tys. zł.). Koszty pośrednie procesu łączenia instytutów wyniosły łącznie 3 611,8 tys. zł w tym: w 2020 r. 2 512,4 tys. zł na opłaty i dodatkowe koszty osobowe (407 tys. zł), wzrost kosztów osobowych z tytułu ujednolicenia wynagrodzeń (790, 7 tys. zł), integracja systemów IT (252,3 tys. zł), relokacja (563,2 tys. zł), rezerwa na nieprzewidziane wydatki (499,2 tys. zł), w 2021 r. 322, 1 tys. zł na: integracja systemów IT (45,1 tys. zł), relokacja (144,3 tys. zł), rezerwa na nieprzewidziane wydatki (132,7 tys. zł), w 2022 r. 623,9 tys. zł na: opłaty i dodatkowe koszty osobowe (60,3 tys. zł), integracja systemów IT (8,4 tys. zł), relokacja (292,3 tys. zł), rezerwa na nieprzewidziane wydatki 262,9 tys. zł), w 2023 r. 153,4 tys. zł na: relokacja (101,6 tys. zł.), rezerwa na nieprzewidziane wydatki

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: IBA.

⁹ Oraz 34 inne instytuty wymienione w art. 98 SBŁ.

¹⁰ Koszt wykonania analizy wyniósł 147,6 tys. zł i został poniesiony w 2019 r. przez ICHP. Dalej: Analiza połączenia instytutów.

¹¹ Dalej: Prezes CŁ.

¹² Tj. 11 072,9 tys. zł odpowiednio w: 2020 r. 9 190 tys. zł, w 2021 r. 763,6 tys. zł, w 2022 r. 741,3 tys. zł, w 2023 r. 378 tys. zł.

¹³ W analizie połączenia instytutów wskazano koszty własne ICHP związane z połączeniem instytutów na poziomie 5 000 tys. zł.

(51,8 tys. zł). W 2024 r. nie ponoszono kosztów w związku z procesem łączenia instytutów.

(akta kontroli str. 1470-1483)

Dyrektorzy IF oraz ICHP¹⁴ sporządzali i przekazywali roczne plany finansowe Prezesowi CŁ w ustawowym terminie do 15 grudnia roku poprzedzającego rok planowany, tj. zgodnie z art. 24 ust. 3 pkt 2 lit. a) ustawy SBŁ, z wyjątkiem planu działalności ICHP na 2020 rok który został przekazany 18 grudnia 2019 r. W planie finansowym na rok 2019 wyodrębniono m.in. pozycje: przychód własny z działalności statutowej, dotacje z budżetu państwa z wyodrębnieniem dotacji z budżetu państwa na działalność statutową oraz przychody inne. W planach finansowych na lata 2020 – 2021 wyodrębniano m. in. pozycje: dotacja celowa CŁ, dotacje ze źródeł krajowych, dotacje ze źródeł zagranicznych, Fundusz rozwoju. W planie finansowym na 2022 r. wyodrębniano m. in. pozycje: dotacja celowa CŁ, zadania Prezesa w zakresie B+R, zadania Prezesa inne, dotacje ze źródeł krajowych, dotacje ze źródeł zagranicznych, Fundusz rozwoju. W planie finansowym na 2023 r. wyodrębniano m. in. pozycje: dotacja celowa CŁ, zadania Prezesa w zakresie B+R, zadania Prezesa inne, dotacje ze źródeł krajowych w zakresie B+R, dotacje ze źródeł krajowych inne, dotacje ze źródeł zagranicznych w zakresie B+R, dotacje ze źródeł zagranicznych inne, Fundusz Rozwoju w zakresie B+R, Fundusz Rozwoju inwestycje, Fundusz Rozwoju w zakresie innym. Podobnie, w planie finansowym na 2024 r. wyodrębniono w szczególności: dotacja celowa CŁ, zadania Prezesa, dotacje ze źródeł krajowych w zakresie B+R w tym dotacje przyznane przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki, dotacje ze źródeł krajowych inne, w tym dotacje przyznane przez ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki, dotacje ze źródeł zagranicznych w zakresie B+R, dotacje ze źródeł zagranicznych inne, Fundusz Rozwoju. Tym samym roczne plany finansowe Instytutów jedynie częściowo uwzględniały elementy wskazane w art. 63 ust. 2 ustawy SBŁ, co zostało szerzej opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 318-420, 495-501, 1484-1495)

Dyrektorzy IF oraz ICHP¹⁵ sporządzali i w terminach określonych w art. 63 ust. 3 i 4 ustawy SBŁ przekazywali do Prezesa CŁ plany działalności oraz sprawozdania z działalności instytutu Sieci.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 318-420, 451-456, 495-500)

Dyrektorzy IF, IBA oraz ICHP sporządzali i terminowo przekazywali do Prezesa CŁ sprawozdania finansowe instytutu Sieci, tj. zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁶, nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 495-500, 1487-1495)

1.2 Rady Instytutów Sieci ICHP oraz IF zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy SBŁ opracowały perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej na lata 2020-2024. Rada ICHP określiła wśród perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej na: 2020 r. nowoczesne materiały i kompozyty polimerowe; technologie i procesy chemiczne; technologie i produkty biomedyczne; działalność pomocnicza; na 2021 r. wielofunkcyjne materiały i kompozyty polimerowe, tworzywa sztuczne o zaawansowanych właściwościach; technologie i procesy;

¹⁴ Z uwagi na to, że dokumentacja Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków została przekazana do Archiwum Akt Nowych, gdzie jest poddawana procesowi fumigacji nie było możliwe dokonanie kontroli dokumentacji IBA.

¹⁵ Z uwagi na to, że dokumentacja Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków została przekazana do Archiwum Akt Nowych, gdzie jest poddawana procesowi fumigacji nie było możliwe dokonanie kontroli dokumentacji IBA. Wyjątek stanowią sprawozdania finansowe IBA, które zostały przekazane kontrolerom.

¹⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

elektromobilność – wodorowe konwertery energii; surowce i produkty chemiczne, farmaceutyczne oraz biotechnologiczne; bezpieczeństwo lekowe; działalność pomocnicza; na 2022 r. w obszarze Technologia Przetwórstwa Polimerów m. in. przetwórstwo polimerów, w tym reaktywne przetwórstwo; recykling materiałów polimerowych i użytkowych; w obszarze Technologia Chemiczna i Elektrochemia m. in. synteza organiczna i procesy rozdziału; wspomaganie procesów recyklingu, petro-biorafineryjnych; w obszarze Farmacja, Chemia Kosmetyczna i Biotechnologia m. in. rozwój procesu i wytwarzania białek rekombinowanych; produkty lecznicze do stosowania zewnętrznego, dermatologiczne i kosmetyczne; w obszarze Analityka farmaceutyczna m. in. badania fizykochemiczne i biologiczne substancji czynnych, produktów leczniczych, substancji pomocniczych, surowców farmaceutycznych; badania mikrobiologiczne substancji czynnych produktów leczniczych, substancji pomocniczych; na 2023 r. w obszarze Zdrowie m. in. produkty lecznicze i półprodukty do wytwarzania leków; żywność funkcjonalna; w obszarze Inteligentna i czysta mobilność m. in. proekologiczne rozwiązania konstrukcyjne i komponenty w środkach transportu; w obszarze Zielona, niskoemisyjna gospodarka m. in. nowe materiały, odzysk materiałowy; przesył i magazynowanie energii; odnawialne źródła energii; w obszarze Transformacja Cyfrowa m. in. automatyka, robotyka; sztuczna inteligencja; na 2024 r. w obszarze Zdrowie m. in. innowacyjne technologie medyczne; żywność funkcjonalna; w obszarze Inteligentna i czysta mobilność: proekologiczne rozwiązania konstrukcyjne i komponenty w środkach transportu, innowacyjne materiały w środkach transportu; w obszarze Zielona, cyrkularna gospodarka m. in. nowe materiały, odzysk materiałowy; inteligentne i energooszczędne budownictwo; w obszarze Transformacja Cyfrowa m. in. automatyka, robotyka; sztuczna inteligencja.

Rada IF określiła wśród perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej na: 2020 r. m. in. prace podstawowe, prace rozwojowe, prace wdrożeniowe i transfer technologii.

Określane przez Rady ICHP oraz IF kierunki były spójne z kierunkami działalności Sieci wyznaczanymi na te lata corocznie przez Radę Centrum Łukasiewicz i udostępnianymi przez Centrum Łukasiewicz.

(akta kontroli str. 3-4, 6, 16-125, 457-494)

W ICHP nie określono perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej na 2019 r. Na ten rok, na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych¹⁷, Rada Naukowa ICHP zatwierdziła perspektywiczne kierunki badań proponowanych do realizacji w ICHP oraz zaopiniowała pozytywnie kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że z braku ustawowego obowiązku przygotowania perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej na 2019 rok oraz polecenia Centrum Łukasiewicz przygotowania takich kierunków, pierwszy dokument tego rodzaju¹⁸ został opracowany na rok 2020, natomiast dokumentami planistycznymi na rok 2019 pozostały ww. perspektywiczne kierunki badań proponowanych do realizacji w Instytucie, kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych oraz plan działalności i roczny plan finansowy przygotowane rok 2019 na podstawie ustawy o instytutach (dwa ostatnie

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. nr 96, poz. 534, dalej: ustawa o instytutach.

¹⁸ Uchwała NR 1/XI/IX/2019 Rady Naukowej Sieci Badawczej Łukasiewicz - Instytutu Chemii Przemysłowej im. Prof. Ignacego Mościckiego w Warszawie, wykonującej zadania Rady Sieci Badawczej Łukasiewicz - Instytutu Chemii Przemysłowej im. Prof. Ignacego Mościckiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie zatwierdzenia perspektywicznych kierunków działalności badawczej i wdrożeniowej (na 2020 r.).

obowiązywały w 2019 roku na podstawie art. 116 ustawy SBŁ). W IF sytuacja była analogiczna – na rok 2019 przygotowano kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych. ICHP nie posiada informacji dotyczących planowania w IBA.

(akta kontroli str. 457-494)

W perspektywicznych kierunkach działalności badawczej i wdrożeniowej ICHP na lata 2020-2024 nie określono celów w odniesieniu do rodzajów działalności statutowej instytutu.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że ICHP sporządzał roczne plany działalności i plany finansowe według wzorów określonych przez Centrum Łukasiewicz i we wzorach określone były szczegółowe cele ICHP na dany rok. Cele wskazane w perspektywicznych kierunkach działalności badawczej i wdrożeniowej ICHP na lata 2020-2021 nie były celami działalności ICHP lecz celami realizacji zagadnień – czyli projektami planowanymi do realizacji, które miały służyć realizacji celów określonych w dokumentach planistycznych. Cele działalności ICHP były wskazywane w planach działalności. Cele finansowe, ryzyka, nakłady finansowe i terminy realizacji (w postaci terminu uzyskania przychodów) określonych celów wskazane są w sposób zagregowany w planach finansowych. Dla projektów badawczych realizowanych w ICHP określone są cele służące realizacji celów wskazanych w dokumentach planistycznych. Ponadto zgodnie z Procedurą realizacji projektów, oprócz celów projektów, określone są ich budżety, harmonogramy, ryzyka i kierownicy, których obowiązki określa Regulamin organizacyjny ICHP.

(akta kontroli str. 457-494, 1496-1582)

Plany działalności uwzględniały perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej.

(akta kontroli str. 3, 180-317, 457-494)

Zgodnie z art. 20 ust. 2 organem instytutu Sieci jest rada instytutu Sieci. W okresie objętym kontrolą, na podstawie art. 27 ust 1 ustawy SBŁ w instytutach Sieci funkcjonowały Rady Instytutów. Na działalność Rady ICHP w okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 20 maja 2024 r. ICHP przeznaczył 33,7 tys. zł¹⁹, tj.: w 2019 r. – 4,7 tys. zł, w 2020 r. 2,1 tys. zł, w 2021 r. 9,2 tys. zł, w 2022 r. 8,4 tys. zł, w 2023 r. 8 tys. zł, w 2024 r. (do 20 maja) 1,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 705-753)

1.3 Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy SBŁ do zadań instytutu Sieci należy realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci, tj. prowadzenia badań aplikacyjnych i prac rozwojowych, a w uzasadnionych przypadkach także badań podstawowych, w tym na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa, szczególnie ważnych dla realizacji: a) polityki gospodarczej i innowacyjnej państwa określonej w strategiach rozwoju, b) polityki naukowej państwa, komercjalizacja, współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji. Zadania te zostały również wskazane w § 4 pkt. 1 Statutu Instytutu działającego w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz pod nazwą Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej im. profesora Ignacego Mościckiego zmienionej Uchwałą nr 7/II/2023 Rady Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Chemii Przemysłowej im. Profesora Ignacego Mościckiego z dnia 10 października 2023 r. w sprawie zmiany Statutu Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Chemii Przemysłowej im. profesora Ignacego Mościckiego²⁰. Według danych zgromadzonych w Kokpicie Zarządczym CŁ w okresie objętym kontrolą ICHP (wraz z instytutami, które weszły w jego skład 1 czerwca

¹⁹ Bez kosztów poniesionych przez IF i IBA przed ich włączeniem do ICHP.

²⁰ Dalej: Statut ICHP.

2020 r.) w okresie objętym kontrolą zrealizowało 593 projekty badawcze, w tym w 2019 r. 124, w 2020 r. 121, w 2021 r. 117, w 2022 r. 98, w 2023 r. 98, w I półroczu 2024 r. 35. Natomiast zgodnie z danymi przedstawionymi przez ICHP w latach 2019-2024 (I pół.) w ICHP rozpoczęto i realizowano: 76 projektów badawczych²¹ w 2019 r., 68 w 2020 r., 70 w 2021 r., 59²² w 2022 r., 66²³ w 2023 r., 16 w I półroczu 2024 r.²⁴. W okresie objętym kontrolą zakończono realizację 358 projektów: 53 w 2019 r., 50 w 2020 r., 74 w 2021 r., 71 w 2022 r., 75 w 2023 r., 7 w I półroczu 2024 r. Ponadto ICHP realizował 17 projektów B+R rozpoczętych w 2019 r. w IF²⁵ i IBA²⁶ w trakcie funkcjonowania jako odrębne instytuty. Realizacja projektów badawczych była w większości finansowana ze środków publicznych pochodzących z subwencji²⁷, dotacji celowych Prezesa CŁ²⁸, instytucji pośredniczących²⁹. ICHP realizował projekty B+R, na które wydatkował środki o łącznej wartości 130 086,4 tys. zł. W 12 przypadkach realizacja projektów B+R została poddana kontroli instytucji zewnętrznych m. in. Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Ośrodka Przetwarzania Informacji, Agencji Badań Medycznych. W przypadku jednej kontroli dotyczącej projektu pn. „Nowe metody bioanalityczne” – NOBIAN stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia. Wydano zalecenia pokontrolne, które zostały zrealizowane przez ICHP.

Pan Wojciech Konarski, Zastępca Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych ICHP wyjaśnił, że wszystkie projekty B+R, które Instytut wykazał w przekazanym kontrolerom zestawieniu były wprowadzone do Kokpitu Zarządczego CŁ. Zgodnie z wytycznymi w Kokpicie Zarządczym CŁ zrealizowane projekty B+R „zamykane” były z miesięcznym opóźnieniem, co powodowało, że np. projekty B+R zakończone w grudniu danego roku zamykane były w styczniu następnego roku. W Kokpicie Zarządczym CŁ projekty B+R raportowane są przez cały okres ich realizacji, w przypadku projektów wieloletnich przez wszystkie lata.

(akta kontroli str. 3-4, 126-170, 180, 451-456, 1467-1469, 1762-1766)

Według danych zgromadzonych w Kokpicie Zarządczym CŁ w latach 2019-2022 ICHP, IF oraz IBA podpisały 83 umowy o komercjalizację, z czego 47 zostało zawartych przez IF w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 maja 2020 r., a 30 ICHP w 2020 r. W okresie 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2024 ICHP podpisał 13 umów o komercjalizację, z czego osiem w 2023 r., w tym dwie na zasadzie komercjalizacji bezpośredniej oraz sześć dotyczących wdrożenia własnego zawartych z podmiotami zagranicznymi. Pięć umów z I kwartału 2024 r. było zawartych z podmiotami zagranicznymi i dotyczyły wdrożenia własnego. W latach 2019-2022 ICHP, IF i IBA nie składały wniosków o rejestrację wzorów użytkowych oraz nie uzyskiwały praw ochronnych na wzory użytkowe. Na podstawie danych zgromadzonych w trakcie kontroli ustalono, że w latach 2019-2024 (do 31 maja) w ICHP w 17 przypadkach dokonano sprzedaży wyników działalności naukowej lub know-how, tj. w 2019 r. dokonano sprzedaży trzech licencji, w 2020 r. trzech licencji i dokonano jednego

²¹ W tym jeden poza działalnością podstawową – art. 4 pkt. 1 ustawy SBŁ.

²² W tym jeden poza działalnością podstawową – art. 4 pkt. 1 ustawy SBŁ.

²³ W tym jeden poza działalnością podstawową – art. 4 pkt. 1 ustawy SBŁ.

²⁴ Wśród pozyskanych i realizowanych projektów projekty własne ICHP w ramach subwencji to odpowiednio: 11 w 2019 r., 26 w 2020 r., 21 w 2021 r., 23 w 2022 r., 23 w 2023 r., 11 w I pół. 2024 r. Natomiast liczba projektów B+R wynikająca z podpisanych umów z podmiotami zewnętrznymi (przemysł): 61 w 2019 r., 37 w 2020 r., 45 w 2021 r., 35 w 2022 r., 39 w 2023 r., trzy w I pół. 2024 r.

²⁵ W 2019 r. IF rozpoczął realizację 13 projektów.

²⁶ W 2019 r. IBA rozpoczął realizację czterech projektów.

²⁷ Łącznie w okresie objętym kontrolą ICHP otrzymał 53 764,9 tys. zł.

²⁸ Łącznie w okresie objętym kontrolą ICHP otrzymał 8 715,4 tys. zł.

²⁹ Tj. m. in. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Ośrodek Przetwarzania Informacji, Agencja Badań Medycznych.

przeniesienia praw własności intelektualnej, w 2021 r. sprzedano jeden patent oraz jedną licencję, w 2022 r. sprzedano jeden patent, jedną licencję oraz dokonano przeniesienia trzech praw własności intelektualnej, w 2023 r. sprzedano jeden patent, jedną licencję oraz dokonano jednego przeniesienia własności intelektualnej, a także w 2021 r. w ramach komercjalizacji pośredniej uzyskano przychody ze sprzedaży akcji w spółce, do której wniesiono aport w postaci własności intelektualnej. W objętym kontrolą okresie w IF i IBA nie dokonywano sprzedaży wyników ani komercjalizacji pośredniej.

Pan Wojciech Konarski, Zastępca Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych ICHP wyjaśnił, że dane przekazane kontroli zawierały przypadki dokonania sprzedaży, a nie zawarcia umowy. Liczby te odnoszą się wyłącznie do komercjalizacji bezpośredniej i pośredniej, przedstawiając sumarycznie wszystkie akty sprzedaży przeprowadzone w danym okresie. W wykazie przekazanym kontrolerom pominięto wdrożenia własne, które do Kokpitu Zarządczego CŁ raportowane są jako wszystkie złożone przez kontrahentów pojedyncze zamówienia produkcyjne, stanowiąc zwyczajowo zdecydowaną większość raportowanej liczby umów zawartych w danym okresie w celu komercjalizacji.

(akta kontroli str. 3-4, 126-170, 180, 451-456, 1467-1469, 1711A-1716, 1762-1766)

W okresie objętym kontrolą Instytuty realizowały zadania w ramach współpracy międzynarodowej polegającej m. in. na zgłoszeniach patentów międzynarodowych, realizacji zleceń na rzecz klienta komercyjnego, udział w konferencjach międzynarodowych, uczestnictwo Instytutu lub Pracowników w organizacjach międzynarodowych, wykonywanie audytu technologicznego. Dodatkowo z przedłożonych sprawozdań z działalności ICHP wynika, że w kontrolowanym okresie ICHP realizował dwa projekty badawcze w ramach współpracy międzynarodowej: w 2020 r. rozpoczęto jeden³⁰ i zakończono jeden³¹ projekt.

Pracownicy ICHP w latach 2019-2024 (I półrocze) opublikowali łącznie 115 prac, głównie w czasopiśmie wyróżnionych przez Journal Citation Reports oraz w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych wskazanych w wykazie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz opublikowali trzy monografie. Publikacje pracowników ICHP w kontrolowanym okresie były cytowane 633 razy. ICHP nie organizował konferencji krajowych ani międzynarodowych, natomiast 64 pracowników ICHP uczestniczyło z wystąpieniem w konferencjach organizowanych przez podmioty krajowe i zagraniczne. Pracownicy IBA w latach 2019-2020 (do 31 maja) opublikowali łącznie 16 prac, głównie w czasopiśmie wyróżnionych przez Journal Citation Reports oraz w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych wskazanych w wykazie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Publikacje pracowników IBA we wskazanym okresie były cytowane 65 razy. IBA nie organizował konferencji krajowych ani międzynarodowych, a pracownicy nie wygłaszali referatów w konferencjach organizowanych przez podmioty krajowe i zagraniczne. Pracownicy IF w latach 2019-2020 (do 31 maja) opublikowali łącznie 37 prac, głównie w czasopiśmie wyróżnionych przez Journal Citation Reports oraz w czasopiśmie naukowych i recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych wskazanych

³⁰ Tj. Badanie kliniczne drugiej fazy oceniające skuteczność i bezpieczeństwo dodania kładrybiny w leczeniu modyfikującym przebieg seropoztywnej miastemii rzekomoporaźnej. Projekt realizowany m. in. z Blizzard Institute, Barts and The London School of Medicine and Dentistry, Queen Mary University w Londynie. Wartość projektu 26 530 tys. zł, w tym wysokość dofinansowania dla ICHP 1 882 tys. zł.

³¹ Tj. projekt ORBIS realizowany przez międzynarodowe Konsorcjum w składzie m. in. Rutgers, The State University of, New Jersey, University of Helsinki, Farmark Kijów. Wartość projektu 2 258 tys. euro plus 688 tys. zł (z MNiSW).

w wykazie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Publikacje pracowników IF we wskazanym okresie były cytowane 532 razy. IF nie organizował konferencji krajowych ani międzynarodowych, natomiast pracownicy osiem razy uczestniczyli z wystąpieniem w konferencjach organizowanych przez podmioty krajowe i zagraniczne.

(akta kontroli str. 3-4, 126-134, 180, 451-456, 1711A-1716)

Według danych zgromadzonych w Kokpicie Zarządczym CŁ w latach 2019-2020 ICHP, IF oraz IBA złożyły łącznie 19 wniosków patentowych i uzyskały 20 patentów krajowych oraz trzy patenty zagraniczne. Po połączeniu instytutów w 2020 r. ICHP w latach 2021-2022 złożył 12 wniosków patentowych i uzyskał 16 patentów krajowych oraz dwa zagraniczne. W I kwartale 2024 r. ICHP złożył 16 krajowych wniosków patentowych i trzy zagraniczne oraz uzyskał siedem patentów krajowych. Łącznie w okresie objętym kontrolą ICHP, IF oraz IBA uzyskały 43 patenty krajowe i pięć zagranicznych. Natomiast zgodnie z danymi przedstawionymi przez ICHP w latach 2019-2024 (I półrocze) łącznie ICHP: uzyskał 52 patenty: 14 w 2019 r., 12 w 2020 r., 12 w 2021 r., siedem w 2022 r., pięć w 2023 r., dwa w I półroczu 2024 r., udokumentował 140 wdrożeń: cztery w 2019 r., cztery w 2020 r., dwa w 2021 r., 61 w 2022 r., 63 w 2023 r., sześć w I półroczu 2024 r. oraz nie uzyskał wzorów użytkowych i przemysłowych.

Pan Wojciech Konarski, Zastępca Dyrektora ds. Finansowych i Operacyjnych ICHP wyjaśnił, że w celu wyjaśnienia powstałych rozbieżności w odniesieniu do liczby uzyskanych patentów i wdrożeń należy zwrócić uwagę, że w okresie objętym kontrolą kształtował się sposób zbierania danych przez CŁ. Sprawozdawczość kokpitowa ulegała zmianom co do zakresu danych, jak i częstotliwości raportowania. Dodatkowo wdrożenia własne nie były objęte raportowaniem do Kokpitu Zarządczego. Obowiązek sprawozdawczości wdrożeń własnych w ramach raportu z komercjalizacji w kokpicie zarządczym został nałożony od 4 kwartału 2023 r. – na przełomie 2023/2024 został zmieniony formularz do sprawozdawczości kokpitowej. Zatem dane dotyczące wdrożeń własnych nie były zbierane przez Centrum przed IV kwartałem 2023 r. i nie są odzwierciedlone w raportach gromadzonych przez CŁ.

(akta kontroli str. 3-4, 126-134, 180, 451-456, 1467-1469, 1762-1766)

1.4 W latach 2019-2024 (I półrocze) ICHP otrzymał dwie dotacje celowe od ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w łącznej kwocie 488,7 tys. zł, tj. dotację na wydawanie czasopisma „Polimery” w okresie 1 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2020 r.³² oraz dotację na wydawanie czasopisma „Polimery” w okresie 4 października 2022 r. – 3 października 2024 r.³³. Do 30 kwietnia 2024 r. ICHP wykorzystał 459,2 tys. zł, co stanowi 93,9% udzielonych dotacji.

(akta kontroli str. 3-4, 126-134, 180, 451-456, 1467-1469)

Prezes CŁ w okresie objętym kontrolą przyznał ICHP łącznie 8 715 tys. zł dotacji celowych, w tym: pięć dotacji na projekty badawcze (6 315 tys. zł) oraz dwie dotacje inwestycyjne na (2 400 tys. zł). Do 30 kwietnia 2024 r. ICHP wykorzystało 5 589 tys. zł, co stanowi 64% otrzymanych od Prezesa CŁ dotacji.

Szczegółowym badaniem objęto trzy umowy dotacyjne zawarte pomiędzy ICHP a Prezesem CŁ w łącznej kwocie 3 333,5 tys. zł co stanowiło 33% wszystkich umów

³² Dotacja na podstawie Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 stycznia 2018 r. w sprawie poszczególnych kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność upowszechniającą naukę (Dz. U. z 2018 r. poz. 166).

³³ Dotacja na pomoc de minimis w ramach programu „Rozwój czasopism naukowych” na podstawie Rozporządzenia MEiN z dn. 3 sierpnia 2021 r. w sprawie programu „Rozwój czasopism naukowych” (Dz. U. z 2021 r. poz. 1514 ze zm.).

dotacyjnych zawartych przez ICHP w tym okresie. Środki otrzymane w ramach dotacji zostały wykorzystane na zadania określone w umowie dotacyjnej, a ICHP osiągnął zakładane efekty. Rozliczenia finansowe dokonywane były w terminach określonych w umowie. Kwota niewykorzystanych środków wyniosła 1 017,6 tys. zł. Środki zostały zwrócone w terminach określonych w umowach. Raporty roczne i końcowe z realizacji zadań były przygotowywane rzetelnie i terminowo.

(akta kontroli str. 3-4, 126-134, 180, 451-456, 506-543, 1467-1469)

IBA i IF nie realizowały dotacji celowych w okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 126-134, 451-456, 505-543, 1467-1469)

1.5 W 2021 r. ICHP otrzymał od ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego i nauki subwencję w wysokości 13 015 tys. zł na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w rozumieniu ustawy o rachunkowości lub spłatę kredytów lub pożyczek zaciągniętych na finansowanie takich nakładów. W ICHP w latach 2022-2024 (do 30 czerwca) wydatkowano łącznie 8 086,7 tys. zł, z czego w 2022 r. 1 796,4 tys. zł oraz w 2023 r. 108, 3 tys. zł na urządzenia do budowy Centrum Kompetencji Łukasiewicza Technologie Wodorowe oraz w 2024 r. 6 181,9 tys. zł³⁴). W dniu 14 września 2023 r. ICHP złożył wniosek do Centrum Łukasiewicz, w którym określono nowy termin realizacji inwestycji w odniesieniu do Centrum Kompetencji Łukasiewicza Biotechnologia z 30 do 36 miesięcy³⁵ oraz z 30 do 48 miesięcy³⁶ w odniesieniu do Centrum Kompetencji Łukasiewicza Technologie Wodorowe. Jako powód zmiany terminów zakończenia budowy ww. centrów ICHP wskazał m. in. sytuację geopolityczną (wojna w Ukrainie, sankcje nałożone na dostawców z Rosji, przerwane łańcuchy dostaw, ograniczenie zdolności produkcyjnych oraz gwałtowny wzrost popytu na armaturę z obszaru wodorowego). We wniosku wskazano, że wzrost przychodów uzyskanych dzięki inwestycji w zakresie działalności Centrum Kompetencji Łukasiewicza Biotechnologii nastąpi w drugim roku po zakończeniu budowy centrum, (tj. począwszy od drugiej połowy 2025 r.). W odniesieniu do działalności Centrum Kompetencji Łukasiewicza Technologie Wodorowe wskazano, że w 2025 r. zostaną podpisane pierwsze umowy z partnerami biznesowymi z branży chemicznej, automotive lub innej działającej w tematyce wodorowej.

(akta kontroli str. 135-170, 502-502a, 1496-1502, 1583-1617, 1623-1635, 1718-1728)

1.6 W okresie objętym kontrolą w instytutach Sieci prowadzono następujące kontrole:

W IBA przeprowadzono łącznie dwie kontrole dotyczące „oceny wdrożonej w Zakładzie Analizy Chemicznej zgodności i skuteczności systemu jakości z międzynarodową normą ISO 9001:2015 w zakresie Analizy chemicznej i badania analityczne”, audyt nie wykazał nieprawidłowości.

W IF przeprowadzono łącznie dziewięć kontroli, w tym: kontrolę Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego (dwie kontrole doraźne), kontrolę Archiwum Akt Nowych (kontrola przestrzegania przepisów o narodowym zasobie archiwalnym), kontrolę Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego m. st. Warszawy (dwie kontrole dotyczące przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne oraz mieszania substancji chemicznych), Urzędu Marszałkowskiego

³⁴ W tym: 6 015 tys. zł na urządzenia Centrum Kompetencji Łukasiewicza Biotechnologia oraz 166,9 tys. zł na urządzenia do budowy Centrum Kompetencji Łukasiewicza Technologie Wodorowe.

³⁵ Tj. do dnia 10 grudnia 2024 r.

³⁶ Tj. do dnia 31 grudnia 2025 r.

Województwa Mazowieckiego w Warszawie (kontrola przestrzegania warunków 1. decyzji Marszałka Województwa Mazowieckiego udzielającej IF pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do wytwarzania substancji aktywnych API w Zakładzie Póltechnik, 2. decyzji Marszałka Województwa Mazowieckiego udzielającej IF pozwolenia na wytwarzanie odpadów w związku eksploatacją instalacji do produkcji leków gotowych i wybranych substancji aktywnych), Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (Kontrola trwałości projektu nr POIG.01.03.01-14-001/12 pt. Opracowanie technologii wytwarzania preparatu stosowanego w terapii osteoporozy), Głównego Inspektora Farmaceutycznego (dwie kontrole dot. wytwarzania substancji czynnych). W przypadku pięciu kontroli ICHP nie posiada informacji co do realizacji zaleceń pokontrolnych, w pozostałych czterech przypadkach zalecenia pokontrolne zostały wykonane.

W ICHP przeprowadzono łącznie 50 kontroli, w tym pięć kontroli prowadzonych przez Prezesa CŁ. Kontrole Prezesa CŁ dotyczyły gospodarki finansowej, jakości pracy, prawidłowości realizacji zadań oraz jakości zarządzania w ICHP w 2020 r., wdrożenia i stosowania w ICHP „Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej wraz z zasadami komercjalizacji dla Sieci Badawczej Łukasiewicz” w okresie 1.04.2021 r. – 31.03.2022 r., współpracy ICHP z Polską Izbą Zaawansowanych, rodzajów i źródeł wynagrodzeń oraz innych świadczeń otrzymywanych przez Dyrektora oraz Zastępców Dyrektora Instytutu w okresie 1.01.2021 r. – 30.06.2022 r., projektu pn.: „Nowe metody bioanalityczne” – NOBIAN. Wszystkie zalecenia pokontrolne zostały wykonane, w przypadku trzech kontroli zalecenia pokontrolne są w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 135-170, 503)

W ICHP³⁷ w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzano ewaluacji, o której mowa w art. 38 ustawy SBŁ.

(akta kontroli str. 135-170, 503)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Plany finansowe instytutów Sieci – IF i ICHP na lata 2019- 2024 nie zawierały wszystkich elementów wskazanych w art. 63 ust. 2 ustawy SBŁ, co stanowiło działanie nierzetelne.

W planach finansowych IF i ICHP na rok 2020:

- nie dokonano podziału dotacji Prezesa CŁ na kategorie wskazane w ustawie SBŁ w art. 63 ust. 2 pkt 3, tj. na dotacje na realizację przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci oraz na dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci, a także nie wyodrębniono środków o których mowa w art. 61a ustawy SBŁ, tj. środków pochodzących z subwencji na koszty działalności oraz realizację zadań CŁ;
- nie dokonano podziału na dotacje celowe przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, dotacje podmiotowe przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz inne środki przekazane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;

³⁷ ICHP nie posiada danych źródłowych czy w IBA oraz IF była prowadzona ewaluacja, o której mowa w art. 38 ustawy SBŁ.

- nie wskazano kosztów określonych jako odsetkowych płatności wynikających z zaciągniętych zobowiązań.

W planie finansowym ICHP na lata 2021-2024:

- nie dokonano podziału dotacji Prezesa CŁ na kategorie wskazane w ustawie SBŁ w art. 63 ust. 2 pkt 3, tj. na dotacje na realizację przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci oraz na dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących realizacji przez instytut Sieci projektów badawczych w ramach celu Sieci, a także nie wyodrębniono środków o których mowa w art. 61a ustawy SBŁ, tj. środków pochodzących z subwencji na koszty działalności oraz realizację zadań CŁ;
- nie dokonano podziału na dotacje celowe przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, dotacje podmiotowe przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz inne środki przekazane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że począwszy od 2020 r. (tj. pierwszego pełnego roku po powstaniu SBŁ) wszystkie plany finansowe były sporządzane ściśle według dokładnych wytycznych dotyczących szablonów (wzorów) sporządzania planów finansowych, wprowadzanych corocznie przez Prezesa CŁ, dlatego wymienione rozbieżności wynikają z faktu, że obowiązujące szablony nie zawierały wskazanych pozycji.

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień. Zdaniem NIK obowiązek sporządzenia planów finansowych zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt. 1 lit. b spoczywa na Dyrektorze Instytutu, który powinien przestrzegać sporządzania planów finansowych zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy o SBŁ.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 318-420, 495-501, 1484-1495)

OCENA CZĄSTKOWA

W latach 2019-2024 (I półrocze) Instytut prawidłowo realizował zadania ustawowe określone w art. 3 ust. 2 ustawy SBŁ. W okresie objętym kontrolą zakończono realizację 358 projektów, na które Instytut wydatkował 130 086,4 tys. zł. Instytut otrzymał łącznie 52 patenty. Łącznie przychody ze sprzedaży patentów, licencji wraz z innymi przychodami ze sprzedaży w okresie 2019-2024 (I kw.) wyniosły 31 712,7 tys. zł.

Instytut realizował działania z zakresu współpracy międzynarodowej poprzez udział pracowników w konferencjach naukowych organizowanych przez podmioty zagraniczne, uczestnictwo Instytutu lub pracowników w organizacjach międzynarodowych, realizację dwóch projektów badawczych w ramach współpracy międzynarodowej, publikowanie w zagranicznych czasopismach, wykonanie audytu technologicznego.

Środki otrzymane w ramach udzielonych z budżetu państwa dotacji zostały wykorzystane na zadania wymienione w umowach dotacyjnych. Rozliczenia dotacji były dokonywane w terminach określonych w umowach. Instytut zgodnie z przeznaczeniem wykorzystywał subwencję przyznaną na podstawie art. 71 a ust. 4 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021.

Opracowane perspektywiczne kierunki działalności badawczej i wdrożeniowej były zgodne z celami Sieci, a plany działalności uwzględniały te kierunki. ICHP i IF terminowo sporządzały roczne plany finansowe, plany działalności oraz sprawozdania finansowe i z działalności instytutu, jednakże w planach finansowych na lata 2019-2024, opracowanych na bazie wytycznych Centrum Łukasiewicz, nie uwzględniono wszystkich elementów określonych w art. 63 ust. 2 ustawy SBŁ.

2. Gospodarka finansowa instytutów Sieci

2.1 W latach 2019-2024 (do 31 marca) ICHP osiągnął przychody ogółem w wysokości odpowiednio: w 2019 r. 29 112,1 tys. zł (106% wartości planowanej), w 2020 r. 53 320,5 tys. zł (98% wartości planowanej)³⁸, w 2021 r. 60 078 tys. zł (101% wartości planowanej), w 2022 r. 57 059,6 tys. zł (89% wartości planowanej)³⁹, w 2023 r. 60 936,6 tys. zł (98% wartości planowanej), w I kwartale 2024 r. 13 161,1 tys. zł (20% wartości planowanej w całym roku 2024). Wysokość przychodów pochodzących z środków publicznych wyniosła odpowiednio: w 2019 r. 5 943,9 tys. zł⁴⁰ (20% ogółu przychodów), w 2020 r. 22 661,5 tys. zł⁴¹ (43% ogółu przychodów), w 2021 r. 19 828,3 tys. zł⁴² (32% ogółu przychodów), w 2022 r. 18 460,4 tys. zł⁴³ (32% ogółu przychodów), w 2023 r. 16 157,3 tys. zł⁴⁴ (27% ogółu przychodów), w I kwartale 2024 r. 4 616,8 tys. zł⁴⁵ (35% ogółu przychodów w I kwartale 2024 r.). IF w 2019 r. osiągnął przychody ogółem w wysokości 22 885 tys. zł (73% wartości planowanej), w 2020 r. przychody IF wyniosły 7 253,1 tys. zł (98% wartości planowanej)⁴⁶. IBA w 2019 r. osiągnął przychody ogółem w wysokości 8 654 tys. zł, w 2020 r. 6 902,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 3-4, 171-180, 451-456, 1636-1711, 1749-1756)

Zgodnie z § 4 pkt. 1 Statutu Instytutu podstawowym przedmiotem działalności Instytutu Sieci jest: 1. Realizacja projektów badawczych w ramach celu Sieci, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy SBL; 2. Komerccjalizacja; 3. Współpraca międzynarodowa w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz komercjalizacji. W latach 2019-2024 (do 31 marca) ICHP osiągnął przychody z działalności podstawowej w wysokości odpowiednio: w 2019 r. 17 012,7 tys. zł (58% ogółu przychodów), w 2020 r. 39 900 tys. zł (75% ogółu przychodów), w 2021 r. 44 000 tys. zł (73% ogółu przychodów), w 2022 r. 42 171,2 tys. zł (74% ogółu przychodów), w 2023 r. 42 316,6 tys. zł (71% ogółu przychodów), w I kwartale 2024 r. 9 331,3 tys. zł (71% ogółu przychodów w I kwartale 2024 r.). Na strukturę przychodów ze sprzedaży produktów i usług z działalności podstawowej ICHP składały się m. in. przychody ze sprzedaży prac badawczo-rozwojowych, komercjalizacji w tym sprzedaży patentów, sprzedaży wyrobów i usług, udzielania licencji. Przychody z działalności innej niż podstawowa wyniosły odpowiednio: w 2019 r. 12 100 tys. zł (41% ogółu przychodów), w 2020 r. 12 331 tys. zł (23% ogółu przychodów), w 2021 r. 16 069,6 tys. zł (26% ogółu przychodów), w 2022 r. 14 806 tys. zł (26% ogółu przychodów), w 2023 r. 17 203,9 tys. zł (29% ogółu przychodów), w I kwartale 2024 r.

³⁸ W zaktualizowanym planie finansowym ICHP na 2020 r. uwzględniono wartości skumulowane dla wszystkich trzech instytutów wchodzących od dnia 1 czerwca 2020 r. w skład ICHP tj. 68 615 tys. zł, z czego wykonano w ICHP przychody na poziomie 53 320,5 tys. zł, w IF 7 253,1 tys. zł, w IBA 6 902,7 tys. zł. Łączna kwota przychodów dla ICHP, IF, IBA wyniosła 67 476,3 tys. zł. tj. 98% planu po zmianach.

³⁹ Nieosiągnięcie zakładanego na 2022 r. poziomu przychodów było spowodowane wieloma czynnikami tj. m. in. poziomem inflacji, wzrostem cen energii, zmianami podatkowymi, konsekwencjami pandemii COVID 19, wojną w Ukrainie.

⁴⁰ W tym: z subwencji 4 749, 1 tys. zł, z dotacji 1 194,8 tys. zł.

⁴¹ W tym: z subwencji 10 790,9 tys. zł, z dotacji 11 870,6 tys. zł.

⁴² W tym: z subwencji 9 302,2 tys. zł, z dotacji 10 526 tys. zł.

⁴³ W tym: z subwencji 12 503,7 tys. zł, z dotacji 5 956,7 tys. zł.

⁴⁴ W tym z subwencji 13 440,7 tys. zł, z dotacji 2 716,5 tys. zł.

⁴⁵ W tym z subwencji: 4 276,7 tys. zł, z dotacji 340 tys. zł.

⁴⁶ W zaktualizowanym planie finansowym ICHP na 2020 r. uwzględniono wartości skumulowane dla wszystkich trzech instytutów wchodzących od dnia 1 czerwca 2020 r. w skład ICHP tj. 68 615 tys. zł, z czego wykonano w ICHP przychody na poziomie 53 320,5 tys. zł, w IF 7 253,1 tys. zł, w IBA 6 902,7 tys. zł. Łączna kwota przychodów dla ICHP, IF, IBA wyniosła 67 476,3 tys. zł. tj. 98% planu po zmianach.

3 829,8 tys. zł (29% ogółu przychodów w I kwartale 2024 r.). W 2019 r. IF osiągnął przychody z działalności podstawowej na poziomie 21 539,4 tys. zł (94% ogółu przychodów), IBA 5 585 tys. zł (69% ogółu przychodów), w 2020 r. IF 7 077 tys. zł (97% ogółu przychodów), IBA 4 259,2 tys. zł (62% ogółu przychodów). Przychody z działalności innej niż podstawowa w 2019 r. w IF wyniosły 1 345,5 tys. zł (6% ogółu przychodów), w IBA 2 669,2 tys. zł (31% ogółu przychodów), w 2020 r. w IF wyniosły 176 tys. zł (2% ogółu przychodów), w IBA 2 643,5 tys. zł (38% ogółu przychodów). Na strukturę przychodów z działalności innej niż podstawowa złożyły się pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

(akta kontroli str. 3-4, 171-180, 451-456, 1636-1711, 1749-1756)

W latach 2019-2024 (I półrocze) Dyrektor ICHP w trybie określonym w art. 33 ustawy SBŁ trzykrotnie występował do Prezesa CŁ o zgodę na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienia ich jako wkładu do spółki lub spółdzielni w sprawie: sprzedaży prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej w Krynicy, rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w przedmiocie odpłatnego oddania do używania innemu podmiotowi na podstawie umowy najmu na czas nieokreślony, nieruchomości o łącznej powierzchni 555 m², sprzedaży lokalu mieszkalnego znajdującego się w Warszawie, przy ulicy Płockiej 39. Prezes CŁ wyrażał zgodę na dokonanie wnioskowanych czynności. Ponadto Dyrektor ICHP występował do Prezesa CŁ o wyrażenie zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych IF o wartości przewyższającej równowartość 250 tys. zł w przedmiocie ustanowienia hipoteki kaucyjnej do wysokości 1 150 tys. zł oraz ustanowienie zastawu rejestrowego. Dodatkowo Dyrektor ICHP występował do Prezesa Prokuratury Generalnej RP: o wyrażenie zgody na rozporządzenie składnikami aktywów trwałych IF o wartości przewyższającej równowartość 5 000 tys. zł w przedmiocie ustanowienia hipoteki umownej do kwoty 9 000 tys. zł na rzecz Banku Polska Kasa Opieki S.A.; o dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych o wartości rynkowej przekraczającej 5 000 tys. zł, polegającej na ustanowieniu na rzecz Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. hipoteki umownej do kwoty 6 000 tys. zł.

(akta kontroli str. 1636-1711, 1749-1756)

Na strukturę kosztów w ICHP składały się koszty wytworzenia produktów na potrzeby własne jednostki, koszty działalności operacyjnej, amortyzacja, zużycie materiałów i energii, usługi obce, podatki i opłaty, wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, pozostałe przychody operacyjne, koszty finansowe, inne⁴⁷.

ICHP w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2019 r. osiągnął ujemny wynik finansowy na poziomie -1 608,7 tys. zł, następnie poczynszyszy od 1 kwietnia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. osiągał dodatni wynik finansowy odpowiednio: 2 259,4 tys. zł, w 2020 r. 10 137 tys. zł, w 2021 r. 5 579 tys. zł, w 2022 r. 1 540,4 tys. zł, w 2023 r. 2 409,2 tys. zł. IBA w okresach od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2019 r. oraz od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r. osiągał ujemny wynik finansowy odpowiednio: -979,1 tys. zł, -7 831,7 tys. zł. W 2020 r. osiągnął dodatni wynik finansowy na poziomie 1 323, 4 tys. zł. IF w okresach od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2019 r., od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r. oraz w 2020 r. osiągnął ujemny wynik finansowy na poziomie odpowiednio: -81,5 tys. zł, -1 302,6 tys. zł, -2 657 tys. zł.

⁴⁷ Na podstawie Rachunku Zysków i Strat.

ICHP w kontrolowanym okresie nie zaciągał zobowiązań kredytowych ani pożyczkowych. W związku z sukcesą generalną po połączeniu z IBA i IF, ICHP spłacał zobowiązania wynikające z zaciągniętych kredytów i pożyczek przez w/w instytucje⁴⁸.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 1636-1711, 1749-1759)

2.2 Analiza sprawozdań finansowych ICHP, za okres objęty kontrolą, wykazała, że Dyrektor ICHP po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu, przekazywał do Prezesa CŁ projekt podziału zysków netto. Zgodnie z „Postanowieniem o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale wyniku finansowego Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego” Prezes CŁ zatwierdził sprawozdania finansowe za 2019 r., 2020 r., 2021 r., 2022 r.

W ICHP funkcjonowały następujące fundusze obowiązkowe: statutowy⁴⁹ i rezerwowi⁵⁰ oraz fakultatywne: rozwoju⁵¹ i nagród⁵². W ICHP nie utworzono funduszu wdrożeń. Zysk netto przekazywany był na pokrycie strat z lat ubiegłych, fundusz rezerwowi, rozwoju oraz nagród.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 961-1045, 1749-1756)

Analiza sprawozdań finansowych IF, za okres objęty kontrolą, wykazała, IF osiągał ujemny wynik finansowy⁵³. Zgodnie z „Postanowieniem o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale wyniku finansowego Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Farmaceutycznego” Prezes CŁ zatwierdził sprawozdania finansowe za okres kwiecień-grudzień 2019 r. oraz styczeń-maj 2020 r.

W IF funkcjonowały następujące fundusze obowiązkowe: statutowy⁵⁴ i rezerwowi⁵⁵ oraz fakultatywne: rozwoju⁵⁶ i nagród⁵⁷. W IF nie utworzono funduszu wdrożeń.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 961-1045, 1749-1756)

Analiza sprawozdań finansowych IBA, za okres objęty kontrolą, wykazała, IBA osiągał ujemny wynik finansowy w okresie od 1 kwietnia do 31 grudnia 2019 r.⁵⁸. Dyrektor IBA po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Instytutu, przekazał do Prezesa CŁ projekt podziału zysku netto za 2020 r. Zgodnie z „Postanowieniem o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale wyniku finansowego Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytutu Biotechnologii i Antybiotyków” Prezes CŁ zatwierdził sprawozdania finansowe za okres kwiecień-grudzień 2019 r. oraz styczeń-maj 2020 r. Zysk netto został przekazany na fundusz rezerwowi.

⁴⁸ Łączne zobowiązania wynikające z przyłączenia IF i IBA wyniosły 10 109,3 tys. zł.

⁴⁹ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 r. 42 111,1 tys. zł, w latach 2020-2024 (I pół.) 72 106,5 tys. zł

⁵⁰ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 r. 408,2 tys. zł, w latach 2020-2021 461,2 tys. zł, w 2022 r. 0 zł, w latach 2023-2024 (I pół.) 105,8 tys. zł.

⁵¹ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 r. 0 zł, w latach 2020-2022 597,8 tys. zł, w latach 2023-2024 (I pół.) 5 080,7 tys. zł.

⁵² Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 r. 25,8 tys. zł, w latach 2020-2022 1 628,5 tys. zł, w latach 2023-2024 (I pół.) 0 zł.

⁵³ Odpowiednio w okresie: kwiecień-grudzień 2019 r. -1 302,6 tys. zł, styczeń-maj 2020 r. 2 657 tys. zł.

⁵⁴ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 i 2022 r. 5 626,5 tys. zł.

⁵⁵ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w 2019 r. 38,1 tys. zł, w 2022 r. 0 zł.

⁵⁶ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w latach 2019-2020 0 zł.

⁵⁷ Stan na koniec lat objętych kontrolą wynosił odpowiednio: w latach 2019-2020 1 434,9 tys., zł.

⁵⁸ Tj. -7 831,7 tys. zł.

W IBA funkcjonował obowiązkowy fundusz: statutowy⁵⁹ oraz fakultatywny: rozwoju⁶⁰ i nagród⁶¹. W okresie od 1 kwietnia 2019 r. do 31 maja 2020 r. (tj. w okresie od utworzenia Sieci a przed włączeniem IBA do ICHP) w IBA nie utworzono funduszu rezerwowego, co było niezgodne z art. 65 ust. 1 ustawy SBŁ.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że IBA nie posiadał zasobów finansowych na utworzenie Funduszu rezerwowego. Wyjaśniła ponadto, że Fundusz Badań Własnych utworzony w IBA (lata 2019-2020) został błędnie zinterpretowany przy łączeniu Instytutów w 2020 r. i w związku z tym zakwalifikowany do Funduszu wdrożeń. Po analizie informacji dotyczących powstania tego Funduszu pomyłka została skorygowana poprzez zwiększenie Funduszu rozwoju ICHP.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 961-1045, 1749-1756)

W okresie objętym kontrolą w żadnym z Instytutów nie wydatkowano środków z Funduszu rozwoju. ICHP środki zgromadzone w ramach Funduszu rozwoju planuje przeznaczyć na pokrycie wkładu własnego lub uzupełnienie środków koniecznych do realizacji agendy badawczej.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456, 961-1045, 1749-1756)

W latach 2019-2022 w żadnym z trzech Instytutów nie były wypłacane środki z Funduszu Nagród. W 2023 r. w ICHP wypłacono 1 540,4 tys. zł tytułem wypłaty dla pracowników⁶². Nagroda została wypłacona 234 pracownikom ICHP oraz 50 byłym pracownikom uprawnionym do wypłaty nagrody. Na podstawie zbadanej próby ośmiu nagród, co stanowiło 3% ogółu przyznanych nagród, przyznanych ze środków Funduszu nagród stwierdzono, że nagrody z Funduszu nagród zostały wypłacone zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami⁶³.

(akta kontroli str. 961-1045)

2.3 Prezes CŁ na podstawie art. 21 ust. pkt 1 i 2 ustawy o SBŁ powoływał dyrektorów i zastępców dyrektora ICHP. Prezes CŁ zgodnie z art. 22 ust. 1 zawierał z dyrektorami Instytutu umowy o zarządzanie Instytutem Sieci⁶⁴. W umowach o zarządzanie Strony ustalały wynagrodzenie Zarządzającego ustalone jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego⁶⁵.

Wysokość wynagrodzenia dyrektora ICHP została określona zgodnie z art. 8 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi⁶⁶ i wynosiła od 4,5-krotności do ośmiokrotności podstawy naliczania⁶⁷.

⁵⁹ Stan w latach 2019-2020 wynosił 18 368,8 tys. zł.

⁶⁰ Stan w latach 2019-2020 wynosił 0 zł.

⁶¹ Stan w latach 2019-2020 wynosił 167,7 tys. zł.

⁶² W tym 1 298,7 tys. zł na nagrody dla pracowników, 241,7 tys. zł jako koszty pracodawcy.

⁶³ Załącznik nr 3 do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Łukasiewicz – ICHP pkt C.

⁶⁴ Dalej: umowa o zarządzanie.

⁶⁵ Dalej: podstawa naliczania.

⁶⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 2136 ze zm., dalej: ustawa kominowa.

⁶⁷ W okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2020 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczania, od 1 marca 2020 r. do 30 czerwca jako 5,5-krotność podstawy naliczania, w okresie od 1 lipca 2020 r. do 31 marca 2023 r. jako siedmiokrotność podstawy naliczania, od 1 kwietnia 2023 r. do 31 lipca 2023 r. jako siedmiokrotność podstawy naliczania, od 1 sierpnia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. jako ośmiokrotność podstawy naliczania, od 1 stycznia 2024 r. do 29 lutego 2024 r. jako ośmiokrotność podstawy naliczania, od 1 marca 2024 r. do 20 marca 2024 r. jako ośmiokrotność podstawy naliczania, od 22 marca 2024 r. do 14 maja 2024 r. jako siedmiokrotność podstawy naliczania, w okresie od 15 maja 2024 r. jako ośmiokrotność podstawy naliczania.

Wysokość wynagrodzenia zastępcy dyrektora ds. Badawczych ICHP została określona zgodnie z art. 8 ustawy kominowej i wynosiła od 3,2-krotności podstawy naliczania do sześciokrotności podstawy naliczania⁶⁸.

Wysokość wynagrodzenia zastępcy dyrektora ds. Finansowych ICHP została określona zgodnie z art. 8 ustawy kominowej i wynosiła od 3,5-krotności podstawy naliczania do 5,5-krotności podstawy naliczania⁶⁹.

Funkcję dyrektora IBA w okresie objętym kontrolą pełnili odpowiednio: dr Piotr Zaleski od 1 lutego 2018 r. do 31 grudnia 2019 r. oraz dr inż. Paweł Bielski, od 1 stycznia 2020 r. do 31 maja 2020 r., wysokość wynagrodzenia dyrektorów została naliczona jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, co było zgodne z art. 8 ustawy kominowej.

Wysokość wynagrodzenia zastępcy dyrektora ds. Ogólnych IBA od 1 lutego 2019 r. do 19 stycznia 2020 r. została naliczona jako dwukrotność podstawy naliczenia. Od 20 stycznia 2020 r. do 31 maja 2020 r. wynagrodzenie zastępcy dyrektora ds. Badawczych IBA oraz zastępcy dyrektora ds. Finansowych IBA, zostało naliczone jako 1,6-krotność podstawy naliczania.

Funkcję dyrektora IF w okresie objętym kontrolą pełnili: jako pełniący obowiązki dyrektora dr inż. Paweł Bielski, od 1 stycznia 2019 r. do 21 marca 2019 r. oraz funkcję dyrektora IF pełnili: dr Grzegorz Kulczycki od 26 marca 2019 r. do 21 sierpnia 2019 r. oraz dr Agnieszka Burzyńska-Prajzner jako pełniąca obowiązki dyrektora od 22 sierpnia 2019 r. do 28 lutego 2020 r. oraz od 1 marca 2020 r. do 31 maja 2020 r. jako dyrektor IF. Wysokość wynagrodzenia dyrektorów wynosiła od 1,5 do czterokrotności podstawy naliczania.

Wysokość wynagrodzenia pełniącego obowiązki zastępcy dyrektora ds. Wsparcia IF/ds. Finansowych IF⁷⁰ od 1 kwietnia 2019 r. do 30 listopada 2019 r. wynosiła 9 tys. zł, w tym dodatek funkcyjny 2 tys. zł, od 1 grudnia 2019 r. do 20 lutego 2020 r. 10 tys. zł, w tym dodatek funkcyjny 2 tys. zł, od 21 lutego 2020 r. do 31 maja 2020 r. wynagrodzenie było naliczane jako 2,5-krotność podstawy naliczania.

Pełniący obowiązki zastępcy dyrektora ds. badawczych IF od 1 listopada 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r. otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 10 tys. zł, w tym dodatek funkcyjny 2 tys. zł, od 1 września 2019 r. do 1 kwietnia 2020 r. otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 10,1 tys. zł, w tym dodatek funkcyjny 2 tys. zł.

(akta kontroli str. 1046-1463)

Dyrektor ICHP określił wysokość wynagrodzenia Główniej Księgowej ICHP w okresie od 2 stycznia 2019 r. do 22 kwietnia 2020 r. w wysokości 8,1 tys. zł, od 23 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. w wysokości 8,6 tys. zł, od 1 lipca 2020 r. do 31 maja 2021 r. w wysokości 10 tys. zł, od 1 czerwca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w wysokości

⁶⁸ W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 marca 2020 r. jako 3,2-krotność podstawy naliczenia, od 1 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. jako 3,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2023 r. wysokość wynagrodzenia jako 4,5-krotność podstawy naliczenia od 1 kwietnia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. jako sześciokrotność podstawy naliczenia, od 1 stycznia 2024 r. do 29 lutego 2024 r. jako sześciokrotność podstawy naliczenia, od 1 marca 2024 r. do 21 marca 2024 r. jako sześciokrotność podstawy naliczenia.

⁶⁹ W okresie od 1 kwietnia 2020 r. do 30 czerwca 2020 r. została naliczona jako 3,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 lipca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2023 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 kwietnia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. jako 4,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 lipca 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. jako 5,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 stycznia 2024 r. do 29 lutego 2024 r. jako 5,5-krotność podstawy naliczenia, od 1 marca 2024 r. jako 5,5-krotność podstawy naliczenia.

⁷⁰ Zmiana nazwy stanowiska w związku ze zmianami do Regulaminu Organizacyjnego Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytutu Farmaceutycznego wprowadzonych Zarządzeniem NK-020-1/2020. Funkcję tę pełnił Pan Grzegorz Margas.

11 tys. zł, od 1 stycznia 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. w wysokości 12,5 tys. zł, od 1 maja 2023 r. do 31 stycznia 2024, w wysokości 13,8 tys. zł, od 1 lutego 2024 r. w wysokości 14,7 tys. zł. Wysokość wynagrodzenia Głównej Księgowej ICHP od 1 czerwca 2021 r. do 5 marca 2023 r., tj. przez 21 miesięcy przekraczała wartości wskazane w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy zawartym 5 grudnia 2011 r.⁷¹. Szczegółowy opis nieprawidłowości został zawarty w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Dyrektor IBA określił wysokość wynagrodzenia Głównej Księgowej IBA od 1 stycznia 2019 r. do 31 maja 2020 r. w wysokości 12,4 tys. zł. Dyrektor IF określił wysokość wynagrodzenia Głównej Księgowej IF od 1 stycznia 2019 r. do 27 września 2019 r. w wysokości 10,2 tys. zł.

Pani Monika Szcześniak, kierownik Działu Zarządzania Personalem ICHP wyjaśniła, że od 28 września 2019 do 31 maja 2020 r. IF nie zatrudniał Głównego Księgowego, a obowiązki Głównego Księgowego pełniła osoba zatrudniona na stanowisku Główny Specjalista z funkcją Zastępcy Głównego Księgowego, z wynagrodzeniem 6,2 tys. zł oraz dodatkiem w kwocie 0,5 tys. zł na czas pełnienia funkcji.

(akta kontroli str. 1046-1463)

W latach 2019-2022 w ICHP nagrody roczne dla dyrektora instytutu oraz jego zastępców były przyznawane zgodnie z art. 10 ustawy kominowej i wynosiły od 1,5-krotności podstawy naliczania do 3,8-krotności podstawy naliczania.

W latach 2020 oraz 2022 w ICHP nagrody roczne dla głównego księgowego były przyznawane zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. ustawy kominowej i wynosiły trzykrotność podstawy naliczania. W latach 2019, 2021 główna księgowa ICHP nie otrzymała nagrody rocznej. W IF i IBA w okresie objętym kontrolą nie były wypłacane nagrody roczne dla dyrektorów, zastępców dyrektorów oraz głównego księgowego.

Do dnia zakończenia kontroli nagrody roczne za 2023 r. dla dyrektora, zastępców dyrektora oraz głównego księgowego nie zostały wypłacone.

(akta kontroli str. 1046-1463, 1760-1761)

2.4 Na koniec 2019 r. w ICHP zatrudnionych było 170 osób, w tym: 46 osób na stanowiskach administracyjnych, 58 na stanowiskach badawczych, 35 na stanowiskach inżynieryjno-technicznych i 31 na stanowiskach produkcyjnych. W IF na koniec 2019 r. zatrudnionych było 138 osób, w tym: 28 osób na stanowiskach administracyjnych, 42 na stanowiskach badawczych, 43 na stanowiskach inżynieryjno-technicznych i 25 na stanowiskach produkcyjnych. W IBA na koniec 2019 r. zatrudnionych było 106 osób, w tym: 38 osób na stanowiskach administracyjnych, 24 na stanowiskach badawczych, 44 na stanowiskach inżynieryjno-technicznych. W przeliczeniu na etaty zatrudnienie w ICHP na koniec 2019 r. wynosiło 166,65 etatu, w tym: na stanowiskach administracyjnych 44,15 etatu, na stanowiskach badawczych 57,25 etatu, na stanowiskach inżynieryjno-technicznych 34,25 etatu, na stanowiskach produkcyjnych 31 etatów. W IF na koniec 2019 r. zatrudnienie wynosiło 137,2 etatu, w tym: na stanowiskach administracyjnych 28,05 etatu, na stanowiskach badawczych 41,89 etatu, na stanowiskach inżynieryjno-technicznych 42,88 etatu i na stanowiskach produkcyjnych 24,38 etatu. W IBA na koniec 2019 r. zatrudnienie wynosiło 102,03 etatu, w tym: na stanowiskach

⁷¹ Wpisany do Rejestru Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy 14 grudnia 2011 r. ze zm. Tj. Protokół Dodatkowy nr 5, obowiązujący od 24 kwietnia 2020 r., Protokół Dodatkowy nr 7 obowiązującym od 6 marca 2023 r.

administracyjnych 37,2 etatu, na stanowiskach badawczych 22,33 etatu, na stanowiskach inżynieryjno-technicznych 42,5 etatu.

W 2020 r. zatrudnienie w ICHP w przeliczeniu na etaty wynosiło 315,405, z czego w pionie badawczym 74,5 etatu, a w pionie wsparcia 240,905 etatu. W 2021 r. – 293,23 etatu, w tym w pionie badawczym 65,38 etatów, a w pionie wsparcia 227,85 etatu. Według stanu na koniec 2022 r. zatrudnienie wyniosło 291,05 etatu, z czego w pionie badawczym 71,025 etaty, a w pionie wsparcia 220,025 etatu. W 2023 r. zatrudnienie wynosiło 290,90 etatu z czego w pionie badawczym 67,75 etatu, a w pionie wsparcia 223,15 etatu.

(akta kontroli str. 3-4, 180, 451-456)

2.5 W okresie 2019-2021 w ICHP obowiązywała procedura postępowania przy zawieraniu umów cywilnoprawnych, wprowadzona Zarządzeniem nr 6 Dyrektora Instytutu Chemii Przemysłowej im. Prof. I. Mościckiego z dnia 27 marca 2013 r.⁷², od dnia 15 czerwca 2021 r. procedura zawierania umów cywilno-prawnych została określona w Zarządzeniu nr 16 Dyrektora Sieci Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego z dnia 15 czerwca 2021 r.

Pani Monika Szcześniak, Kierownik Działu Zarządzania Personalem ICHP, wyjaśniła, że ICHP nie posiada informacji o procedurach dotyczących umów cywilno-prawnych w IF oraz w IBA.

(akta kontroli str. 754-960)

W latach 2019 – 2024 (I półrocze) w ICHP zawarto łącznie 129 umów cywilno-prawnych (w tym 26 z pracownikami ICHP) na łączną kwotę 1 458,9 tys. zł, z czego: w 2019 r. (15 umów) 236,7 tys. zł, w 2020 r. (19 umów) 432,2 tys. zł, w 2021 r. (31 umów) 295,5 tys. zł, w 2022 r. (12 umów) 180,6 tys. zł, w 2023 r. (14 umów) 215,9 tys. zł, w 2024 r.⁷³ (5 umów) 97,7 tys. zł.

W latach 2019 – 2020 w IF zawarto łącznie 18 umów cywilno-prawnych (w tym z pracownikami dwie) na łączną kwotę 61,5 tys. zł, z czego w 2019 r. (10 umów) 37 tys. zł, w 2020 r. (osiem umów) 24,5 tys. zł.

W latach 2019 – 2020 w IBA zawarto łącznie 13 umów cywilno-prawnych (w tym z pracownikami jedną) na łączną kwotę 129,4 tys. zł, z czego w 2019 r. (pięć umów) 100,5 tys. zł, w 2020 r. (osiem umów) 28,8 tys. zł.

W ICHP, IF, IBA nie zawierano umów cywilno-prawnych z członkami kierownictwa.

(akta kontroli str. 754-960)

Badaniem objęto sześć zawartych umów cywilnoprawnych (zlecenia) na łączną kwotę 140,1 tys. zł. W tym: trzy umowy zawarte z pracownikami ICHP⁷⁴, co stanowiło 11% ogółu umów zawartych z pracownikami oraz trzy umowy⁷⁵ zawarte z osobami spoza

⁷² Nieopublikowane, znak: DN-6/15/021/2013

⁷³ Do 16 maja.

⁷⁴ 1) Umowa zlecenia nr NK.114.9.2023 z dnia 25 stycznia 2023 r. dotyczyła opracowania pod względem merytorycznym materiałów do działu „Ze świata”, „Nowości techniczne” i „Nowe Książki” w czasopiśmie „Polimery” od nr 2/2023 do nr 1/2024; 2) Umowa zlecenia nr NK/1170-22/2021, bez daty, dotyczyła rozbiórki wszystkich części instalacji kwasu akrylowego w budynku 20C hala B i części wieżowej; Umowa zlecenia nr NK/1170-4/2023 z dnia 12 grudnia 2022 r. dotyczyła wykonania prac na hali 6B („Hala katalizatorów”) polegających na czyszczeniu układów reakcyjnych, demontażu aparatury rurociągów oraz układów zasilających i sterujących oraz przeniesienia części aparatów do budynku 20C hala B.

⁷⁵ Dwie umowy nr NK/1170-10/2022 z dnia 19 lipca 2022 r. oraz nr NK.114.7.2023 z dnia 4 stycznia 2023 r. zostały zawarte z tą samą osobą i dotyczyły konsultacji technicznych oraz oceny technicznej aktualnie prowadzonych i planowanych prac remontowo-adaptacyjnych na terenie Rydygiera 8 oraz sprawdzania kosztorysów, nadzoru nad inwestycjami budowlanymi prowadzonymi przez Łukasiewicz – ICHP. Trzecia

ICHP, co stanowiło 3% ogółu umów zawartych z kontrahentami zewnętrznymi. Dwie zostały zawarte z tą samą osobą i dotyczyły konsultacji technicznych oraz oceny technicznej aktualnie prowadzonych i planowanych prac remontowo-adaptacyjnych na terenie Rydygiera 8 oraz sprawdzania kosztorysów, nadzoru nad inwestycjami budowlanymi prowadzonymi przez ICHP.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że umowy zawarte w dniu 19 lipca i 4 stycznia 2023 r. stanowią kontynuację dłuższej współpracy z Wykonawcą. Ze względu na rozpoczęte i trwające w tym czasie zadania budowlane Dział Infrastruktury nie mógł sobie pozwolić na zmianę osoby odpowiedzialnej za nadzór w branży konstrukcyjno-budowlanej. Ze względu na znajomość Wykonawcy infrastruktury Instytutu oraz fakt czynnego uczestnictwa w zaawansowanych pracach projektowych i budowlanych nieracjonalne i nieekonomiczne byłoby zmieniać inspektora branży konstrukcyjno-budowlanej.

Wyboru wykonawców umów zlecenia dokonano ze względu na ich umiejętności oraz w związku z chęcią obniżenia kosztów wykonania prac. Umowy zostały zawarte w oparciu o obowiązujące w ICHP regulacje wewnętrzne. Realizacja umów zlecenia wykraczała po za obowiązki pracowników i odbywała się poza godzinami pracy danych osób. Podstawą rozliczenia poszczególnych umów były protokoły zdawczo-odbiorcze przedmiotu umowy, rachunki oraz rejestr godzin realizacji zlecenia.

(akta kontroli str. 754-960)

W przypadku objętej badaniem umowy z dnia 4 stycznia 2023 r. wniosek o zawarcie umowy nie został sporządzony w terminie określonym § 2 ust. 1 Procedury zawierania umów cywilnoprawnych finansowanych z bezosobowego funduszu plac będącej Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia nr 16 Dyrektora Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego z dnia 15 czerwca 2021 r. Szczegółowy opis nieprawidłowości został zawarty w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 754-960)

2.6 Zasady organizacji udzielania zamówień publicznych w ICHP w latach 2019-2024 zostały określone Zarządzeniami Dyrektora:

- Zarządzenie nr 22 z dnia 31 października 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedur udzielania zamówień w Instytucie Chemii Przemysłowej im. prof. Ignacego Mościckiego, które obowiązywało do dnia 4 kwietnia 2022 r.;
- Zarządzenie nr 5 z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia procedury udzielania zamówień w Sieci Badawcza Łukasiewicz - Instytucie Chemii Przemysłowej im. Prof. Ignacego Mościckiego, które obowiązywało do dnia 4 kwietnia 2022 r. oraz zawartych w niej: Regulaminie udzielania zamówień publicznych, Regulaminie udzielania zamówień z dziedziny nauki publikowanych przez Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego oraz w Regulaminie udzielania zamówień istotnych publikowanych przez Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego oraz w Regulaminie udzielania zamówień istotnych.
- Zarządzenie nr 7 z dnia 3 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Procedury udzielania zamówień na potrzeby Projektu: Rozwój infrastruktury badawczej w innowacyjnych obszarach technologii farmaceutycznych i niskoemisyjnych

umowa nr NK/1170-26/2021 z dnia 8 października 2021 r. dotyczyła wykonania optymalizacji układu stabilizatorów do suspensyjnej polimeryzacji chlorku winylu w celu uzyskania PVC K-67 dla reaktorów 143 m³ – skala laboratoryjna.

w ramach Łukasiewicz – ICHP – „Kampus Mościcki”, realizowanego w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO), aktualnie obowiązujące.

Zasady organizacji udzielania zamówień publicznych w Łukasiewicz – IF w latach 2019-2020 zostały określone w Zarządzeniu Dyrektora nr NK-020-5/2018 z dnia 8 marca 2018 r. w sprawie Regulaminu dokonywania zakupów przez Instytut Farmaceutyczny. Zarządzenie obowiązywało do dnia 31 maja 2020 r.

Szczegółowym badaniem objęto dwa postępowania przeprowadzone w trybie art. 132 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷⁶ na łączną kwotę 4 022,6 tys. zł, oraz dwa zamówienia na łączną kwotę 135 tys. zł, do udzielenia których nie zastosowano pzp z uwagi na wartość zamówienia lub inne ustawowe przesłanki wyłączenia. W wyniku analizy stwierdzono, że zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z przepisami pzp oraz regulacjami wewnętrznymi w tym zakresie.

(akta kontroli str. 544-704)

Łączne wydatki ICHP na zakup usług w okresie objętym kontrolą (do 31 marca) wyniosły 20 677,2 tys. zł, tj. w poszczególnych latach odpowiednio: w 2019 r. 2 400,5 tys. zł⁷⁷, największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi – ekspertyzy 791,2 tys. zł⁷⁸, na opłaty patentowe 300,5 tys. zł⁷⁹, usługi badawcze 269,3 tys. zł⁸⁰, usługi serwisowe 183 tys. zł⁸¹, usługi projektowe 130 tys. zł⁸²; w 2020 r. 4 178,1 tys. zł największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi serwisowe 972,2 tys. zł, na usługi badawcze 904,9 tys. zł, usługi - ekspertyzy 298,6 tys. zł, na opłaty patentowe 273,1 tys. zł i usługi informatyczne 168 tys. zł; w 2021 r. 4 125,9 tys. zł, największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi remontowo-konserwacyjne, serwisowe 1 030 tys. zł, na usługi elektroniczne/informatyczne 360,6 tys. zł, usługi - ekspertyzy 341,9 tys. zł, opłaty licencyjne i koszty patentów 340,5 tys. zł, usługi serwisowe 275,9 tys. zł; w 2022 r. 4 239,2 tys. zł, największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi remontowo-konserwacyjne, serwisowe 1 234,2 tys. zł, na usługi elektroniczne/informatyczne 454,8 tys. zł, opłaty licencyjne i koszty patentów 345,3 tys. zł, dostęp do baz danych 254,6 tys. zł, inne usługi obce 253,6 tys. zł; w 2023 r. 4 327,3 tys. zł, największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi remontowo-konserwacyjne, serwisowe 1 206,2 tys. zł, na usługi elektroniczne/informatyczne 624,5 tys. zł, opłaty licencyjne i koszty patentów 505 tys. zł, usługi – ekspertyzy 400,1 tys. zł, usługi badawcze 165,8 tys. zł; w I kwartale 2024 r. 1 406,1 tys. zł. największe kwotowo wydatki stanowiły wydatki na: usługi remontowo-konserwacyjne, serwisowe 511,7 tys. zł, na usługi elektroniczne/informatyczne 173,5 tys. zł, opłaty licencyjne i koszty patentów 173 tys. zł, usługa produkcji biodrybiny 141,8 tys. zł, usługi – ekspertyzy 84,6 tys. zł.

Łączne wydatki IF na zakup usług od 1 stycznia 2019 do 31 maja 2020 r. wyniosły 4 828,7 tys. zł, tj. w poszczególnych latach odpowiednio: w 2019 r. 4 215 tys. zł⁸³, w tym m.in. na usługi remontowo-budowlane 225,6 tys. zł⁸⁴, na usługi badawcze

⁷⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, dalej: pzp.

⁷⁷ W I kwartale 285,2 tys. zł, w II-VI kwartale 2 115,2 tys. zł.

⁷⁸ W pierwszym kwartale 0 zł, w kolejnych trzech kwartałach 791,2 tys. zł.

⁷⁹ W pierwszym kwartale 23 zł, w kolejnych trzech kwartałach 277,5 tys. zł.

⁸⁰ W pierwszym kwartale 40 zł, w kolejnych trzech kwartałach 229,2 tys. zł.

⁸¹ W pierwszym kwartale 28,8 zł, w kolejnych trzech kwartałach 154,1 tys. zł.

⁸² W pierwszym kwartale 0 zł, w kolejnych trzech kwartałach 130 tys. zł.

⁸³ W pierwszym kwartale 1275 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 2 939,9 tys. zł.

⁸⁴ W pierwszym kwartale 0 zł, w kolejnych kwartałach 225,6 tys. zł.

937,6 tys. zł⁸⁵, na usługi prawne 154,5 tys. zł⁸⁶, na usługi bankowe 0,5 tys. zł⁸⁷; od 1 stycznia do 31 maja 2020 r. 613,6 tys. zł, w tym m. in., na usługi badawcze 2,4 tys. zł, na usługi prawne 30,1 tys. zł, na usługi bankowe 0,5 tys. zł.

Łączne wydatki IBA na zakup usług w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 maja 2020 r. wyniosły 2 344,1 tys. zł, tj. w poszczególnych latach odpowiednio: w 2019 r. 1 681,7 tys. zł⁸⁸, w tym m.in. na remonty 23,6 tys. zł⁸⁹, na usługi badawcze 17,1 tys. zł⁹⁰, na opłaty licencyjne, koszty patentów, opłaty prawne, księgowe, doradztwo, opłaty sądowe i notarialne 167,8 tys. zł⁹¹, na opłaty konferencyjne, seminaria, koszty reklamy, koszty reprezentacyjne, usługi agencji reklamowych 33,1 tys. zł⁹², na usługi i opłaty bankowe 19,2 tys. zł⁹³, na usługi ekspertyzy i usługi projektowe 22,3 tys. zł⁹⁴; w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2020 r. 662,3 tys. zł, w tym m. in. na remonty 5,1 tys. zł, na usługi badawcze 12 tys. zł, na opłaty licencyjne, koszty patentów, opłaty prawne, księgowe, doradztwo, opłaty sądowe i notarialne 84,5 tys. zł, na opłaty konferencyjne, seminaria, koszty reklamy, koszty reprezentacyjne, usługi agencji reklamowych 6,2 tys. zł, na usługi i opłaty bankowe 6,8 tys. zł, na usługi ekspertyzy i usługi projektowe 61,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 544, 1729-1736, 1743-1748)

Łączna kwota wydatków poniesionych przez ICHP na zadania inwestycyjno-remontowe w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 marca 2024 r. wyniosła 3 086,8 tys. zł, w tym: w 2019 r. 67,2 tys. zł (w pierwszym kwartale), w 2020 r. 51,8 tys. zł, w 2021 r. 12 tys. zł, w 2022 r. 1 237,8 tys. zł, w 2023 r. 1 206,2 tys. zł, w I kwartale 2024 r. 511,7 tys. zł. W IF w 2019 r. na zadania inwestycyjno-remontowe wydatkowano łącznie 225,6 tys. zł. W IBA w okresie od 2019 r. do 31 maja 2020 r. wydatkowano 28,8 tys. zł, w tym: w 2019 r. 23,6 tys. zł, w 2020 r. 5,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 544, 1729-1736, 1743-1748)

W okresie objętym kontrolą środki trwale ICHP w postaci działki nr 4/123 o powierzchni 0,6674 ha zlokalizowanej w gm. Ożarów Mazowiecki zostały wyłączone na podstawie art. 23 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu⁹⁵ w związku z budową gazociągu. ICHP otrzymał odszkodowanie z tytułu wyłączenia w kwocie 1 781,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 544-548, 1737-1742)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W jednym przypadku spośród sześciu objętych badaniem umów cywilnoprawnych sporządzenie wniosku w sprawie wykonania pracy w ramach

⁸⁵ W pierwszym kwartale 323,5 tys. zł, w kolejnych kwartałach 614 tys. zł.

⁸⁶ W pierwszym kwartale 37,1 tys. zł, w kolejnych kwartałach 117,3 tys. zł.

⁸⁷ W pierwszym kwartale 0 zł, w kolejnych kwartałach 0,5 tys. zł.

⁸⁸ W pierwszym kwartale 434,2 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 1 247,5 tys. zł.

⁸⁹ W pierwszym kwartale 2,3 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 21,3 tys. zł.

⁹⁰ W pierwszym kwartale 2,1 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 15 tys. zł.

⁹¹ W pierwszym kwartale 22,9 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 144,8 tys. zł.

⁹² W pierwszym kwartale 4,3 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 28,8 tys. zł.

⁹³ W pierwszym kwartale 5,6 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 13,5 tys. zł.

⁹⁴ W pierwszym kwartale 4,2 tys. zł, w kolejnych trzech kwartałach 18,1 tys. zł.

⁹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 551 ze zm.

umowy zlecenia oraz zawarcie umowy⁹⁶ nastąpiło w tym samym dniu, co było niezgodne z § 2 ust. 1 Procedury zawierania umów cywilnoprawnych finansowanych z bezosobowego funduszu płac.

Wniosek został sporządzony w dniu 4 stycznia 2023 r., a także, umowa zlecenia nr NK.114.7.2023 została zawarta w tym samym dniu, co było niezgodne z § 2 ust. 1 ww. Procedury będącej Załącznikiem nr 1 do Zarządzenia nr 16 Dyrektora Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytut Chemii Przemysłowej imienia Profesora Ignacego Mościckiego z dnia 15 czerwca 2021 r.⁹⁷, zgodnie z którą Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej w terminie co najmniej 7 dni przed planowanym terminem zawarcia umowy przygotowuje wniosek o zawarcie umowy – zgodnie ze wzorem stanowiącym Załącznik nr 1 do procedury. Zarówno przygotowanie wniosku jak i zawarcie umowy nastąpiło w dniu 4 stycznia 2023 r.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że termin złożenia Wniosku określony w procedurze zawierania umów cywilno-prawnych na minimum 7 dni przed planowanym zawarciem umowy został zapisany w procedurze w celu zapewnienia Działowi Zarządzania Personalem czasu na prawidłową obsługę umowy. Termin ten nie wynika z żadnych przepisów powszechnie obowiązujących i ma wyłącznie znaczenie organizacyjne. Jest szczególnie potrzebny w przypadku nowych Zleceniobiorców, których danych nie posiadamy w systemie kadrowym oraz w przypadku osób spoza Warszawy, które muszą zaplanować przyjazd na podpisanie umowy. W praktyce stosowania procedury zawierania umów cywilno-prawnych zdarzają się sytuacje, kiedy formalności dotyczące przygotowania umowy trwają krócej i możliwe jest sprawdzenie poprawności dokumentów oraz przygotowanie i podpisanie umowy bez zachowania tego terminu. Umowa zlecenia nr NK.114.7.2023 była kontynuacją współpracy z tym Zleceniobiorcą. Dział Zarządzania Personalem posiadał w systemie kadrowym wszystkie dane niezbędne do przygotowania umowy i zgłoszenia jej do ZUS-u. Umowa zlecenia mogła być przygotowana w dniu wpłynięcia zatwierdzonego wniosku do Działu Zarządzania Personalem. Informacja o planowanej kontynuacji umowy była już wcześniej przekazana do Działu Zarządzania Personalem.

Zdaniem NIK terminy określone w obowiązujących regulacjach wewnętrznych, pozwalają na weryfikację oraz ocenę zasadności zawarcia umowy zlecenia, a wypracowana w ICHP procedura ma służyć rzetelnemu i terminowemu wykonywaniu obowiązków przez pracowników ICHP, a argumentacja o braku terminu sporządzenia wniosku, wynikającego z przepisów powszechnie obowiązujących nie powinna stanowić uzasadnienia dla dowolnego traktowania przyjętych wewnętrznie regulacji.

(akta kontroli str. 754-960)

2. Wysokość wynagrodzenia Głównej Księgowej ICHP od 1 czerwca 2021 r. do 5 marca 2023 r., tj. przez 21 miesięcy przekraczała wartości wskazane w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy zawartym 5 grudnia 2011 r.⁹⁸.

W Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy zawartym 5 grudnia 2011 r.⁹⁹ zmienionym Protokołem dodatkowym nr 5 do Zakładowego Układu Zbiorowego

⁹⁶ Umowa nr NK.114.7.2023 z dnia 4 stycznia 2023 r.

⁹⁷ Dalej: Procedura zawierania umów cywilno-prawnych.

⁹⁸ Wpisany do Rejestru Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy 14 grudnia 2011 r. ze zm. Tj. Protokół Dodatkowy nr 5, obowiązujący od 24 kwietnia 2020 r., Protokół Dodatkowy nr 7 obowiązującym od 6 marca 2023 r.

⁹⁹ Wpisany do Rejestru Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy 14 grudnia 2011 r. ze zm. Tj. Protokół Dodatkowy nr 5, obowiązujący od 24 kwietnia 2020 r., Protokół Dodatkowy nr 7 obowiązującym od 6 marca 2023 r.

Pracy zawartego w dniu 5 grudnia 2011 r. wpisanego do rejestru ZUZP w dniu 14 grudnia 2011 r. obowiązującym od dnia 24 kwietnia 2020 r. w Tabeli stanowisk, zaszeregowan i wymagań kwalifikacyjnych wskazano, że wynagrodzenie zasadnicze głównej księgowej nie może przekroczyć 10 tys. zł, natomiast ówczesny Dyrektor ICHP określił wysokość wynagrodzenia Głównej Księgowej ICHP od 1 czerwca 2021 r. do 30 grudnia 2021 r. w wysokości 11 tys. zł, a od 1 stycznia 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. w wysokości 12,5 tys. zł¹⁰⁰.

Pani Ewa Śmigiera, Dyrektor ICHP wyjaśniła, że Tabela stanowisk, zaszeregowan i wymagań kwalifikacyjnych stanowiąca załącznik do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy została zaktualizowana z opóźnieniem z powodu przedłużających się negocjacji i uzgodnień z Komisją Zakładową NSZZ Solidarność Łukasiewicz-ICHP oraz, że wynagrodzenie Głównej Księgowej było zgodne z ustawą kominową.

Zdaniem NIK wysokość wynagrodzenia Głównego Księgowego powinna być zgodna zarówno z przepisami powszechnie obowiązującymi, jak i z wewnętrznymi uregulowaniami dotyczącymi wynagradzania w ICHP. W konsekwencji – niezależnie od nieprzekroczenia wielkości wynagrodzenia określonego przepisami ustawy kominowej – do czasu uzgodnienia z NSZZ Solidarność Łukasiewicz-ICHP Tabeli stanowisk, zaszeregowan i wymagań kwalifikacyjnych stanowiącej załącznik do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy wynagrodzenie Głównej Księgowej nie powinno przekraczać wysokości wskazanych w obowiązującej w danym okresie Tabeli stanowisk, zaszeregowan i wymagań kwalifikacyjnych.

(akta kontroli str. 1046-1463)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą ICHP oraz Instytuty, które weszły w jego skład po 1 czerwca 2020 r. prawidłowo prowadziły gospodarkę finansową. Środki z utworzonych funduszy wydatkowane gospodarnie i zgodnie z przeznaczeniem. Wynagrodzenia oraz nagrody roczne dla dyrektorów i zastępców dyrektorów były naliczane i wypłacane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Jednakże wypłacano wynagrodzenie głównemu księgowemu przez 21 miesięcy niezgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy obowiązującym w ICHP. Umowy cywilno-prawne zawierano zgodnie z przepisami i gospodarnie. W jednym przypadku, niezgodnie z wewnętrzną procedurą, sporządzono wniosek i zawarto umowę w tym samym dniu. Zakup usług, w tym inwestycyjnych dokonywany był w sposób celowy i gospodarny. W okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadków ograniczenia działalności podstawowej na rzecz świadczenia innych usług. Skontrolowane postępowania o udzielenie zamówień publicznych zostały przeprowadzone prawidłowo.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Podjęcie działań zapewniających zgodność sporządzania planów finansowych Instytutu z treścią art. 63 ust. 2 ustawy SBŁ.

¹⁰⁰ W Protokole dodatkowym nr 7 do Zakładowego Układu Zbiorowego zawartego w dniu 5 grudnia 2011 r. wpisanego do rejestru ZUZP w dniu 14 grudnia 2011 r. obowiązującym od dnia 6 marca 2023 r. zmieniono wartości zawarte w Tabeli stanowisk, zaszeregowan i wymagań kwalifikacyjnych, ustalając maksymalne wynagrodzenie głównego księgowego w taki sposób, że ustala je dyrektor instytutu.

2. Stosowanie ustalonych w ICHP procedur i terminów zgodnych z Procedurą zawierania umów cywilno-prawnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 31 lipca 2024 r.

Kontrolerzy
Agnieszka Kowalska
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego
p.o. Dyrektor
Sławomir Żyła

/podpisano elektronicznie/

Robert Mierzejewski
Starszy inspektor kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Na podstawie art. 35c ust. 1 i 2 ustawy o NIK w treści wystąpienia pokontrolnego dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich w następujący sposób:

- na str. 2 (wers ósmy od góry) sformułowanie „26 października 2016 r.” zastąpiono sformułowaniem „29 października 2016 r.”.
- na str. 10 (wers 11 i 12 od góry) sformułowanie „W I kwartale 2024 r. ICHP złożył 16 krajowych wniosków patentowych i trzy zagraniczne oraz uzyskał siedem patentów krajowych.” zastąpiono sformulowaniem „W okresie 2023-2024 (I kwartał) ICHP złożył 16 krajowych wniosków patentowych i trzy zagraniczne oraz uzyskał siedem patentów krajowych.”.
- na str. 21 usunięto fragment (wersy 10-11 od dołu) „które obowiązywało do dnia 4 kwietnia 2022 r.”.

Warszawa, sierpień 2024 r.

Agnieszka Kowalska

Specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/